

**LEGEA NR. 48/2002 PENTRU APROBAREA ORDONANTEI GUVERNULUI NR.
137/2000
PRIVIND PREVENIREA SI SANCTIONAREA TUTUROR FORMELOR DE
DISCRIMINARE**

(publicata in Monitorul Oficial nr. 69 din 31 ianuarie 2002)

Parlamentul Romaniei adopta prezenta lege.

Articol unic.

Se aproba Ordonanta Guvernului nr.137 din 31 august 2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, adoptata in temeiul art. 1 lit. S pct. 2 din Legea nr. 125/2000 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonante si publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.431 din 2 septembrie 2000, cu urmatoarele modificari si completari:

1. Articolul 1 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 1.

(1) In Romania, stat de drept, democratic si social, demnitatea omului, drepturile si libertatile cetatenilor, libera dezvoltare a personalitatii umane reprezinta valori supreme si sunt garantate lege.

(2) Principiul egalitatii intre cetateni, al excluderii privilegiilor si discriminarii sunt garantate in special in exercitarea urmatoarelor drepturi:

- a) dreptul la un tratament egal in fata instantelor judecatoresti si a oricarui alt organ jurisdictional;
 - b) dreptul la securitatea persoanei si la obtinerea protectiei statului impotriva violentelor sau maltratarilor din partea oricarui individ, grup sau institutie;
 - c) drepturile politice, si anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viata publica si de a avea acces la functii si demnitati publice;
 - d) drepturile civile, in special:
 - (i) dreptul la libera circulatie si la alegerea resedintei;
 - (ii) dreptul de a parasii tara si de a se intoarce in tara;
 - (iii) dreptul de a obtine si de a renunta la cetatenia romana;
 - (iv) dreptul de a se casatori si de a-si alege partenerul;
 - (v) dreptul de proprietate;
 - (vi) dreptul la mostenire;
 - (vii) dreptul la libertatea de gandire, constiinta si religie;
 - (viii) dreptul la libertatea de opinie si de exprimare;
 - (ix) dreptul la libertatea de intrunire si de asociere;
 - (x) dreptul de petitionare;
 - e) drepturile economice, sociale si culturale, in special:
 - (i) dreptul la munca, la libera alegere a ocupatiei, la conditii de munca echitabile si satisfacatoare, la protectia impotriva somajului, la un salariu egal pentru munca egala, la o remuneratie echitabila si satisfacatoare;
 - (ii) dreptul de a infiinta sindicate si de a se afilia unor sindicate;
 - (iii) dreptul la locuinta;
 - (iv) dreptul la sanatate, la ingrijire medicala, la securitate sociala si la servicii sociale;
 - (v) dreptul la educatie si la pregatire profesionala;
 - (vi) dreptul de a lua parte, in conditii de egalitate, la activitati culturale si sportive;
 - f) dreptul de acces la toate locurile si serviciile destinate folosintei publice.
- (3) Exercitarea drepturilor enuntate in cuprinsul prezentului articol priveste persoanele aflate in situatii comparabile.
- (4) Orice persoana fizica sau juridica are obligatia sa respecte principiile enuntate la alin. (2)."

2. Alineatul (3) al articolului 2 se abroga.

3. La articolul 2 alineatul (5), literele a) si b) vor avea urmatorul cuprins:

"a) instituirea unor masuri speciale, in vederea protectiei persoanelor aflate in minoritate, atunci cand acestea nu se bucura de egalitatea sanselor;

b) sanctionarea comportamentului discriminatoriu prevazut in dispozitiile alin. (2)."

4. La articolul 3, literele a) si b) vor avea urmatorul cuprins:

"a) conditiile de incadrare in munca, criteriile si conditiile de recrutare, selectare si promovare, accesul la toate formele si nivelurile de orientare, formare si perfectionare profesionala;
b) protectia si securitatea sociala;"

5. La articolul 3, dupa litera f) se introduce litera g) cu urmatorul cuprins:

"g) alte domenii ale vietii sociale."

6. Articolul 4 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 4.

In intelesul prezentei ordonante, categorie defavorizata este acea categorie de persoane care fie se afla pe o pozitie de inegalitate in raport cu majoritatea cetatenilor din cauza originii sociale ori a unui handicap, fie se confrunta cu un comportament de respingere si marginalizare generat de cauze specifice, cum ar fi o boala cronica necontagioasa ori infectarea HIV, statutul de refugiat sau azilant."

7. Articolul 5 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 5.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, conditionarea participarii la o activitate economica a unei persoane ori a alegerii sau exercitarii libere a unei profesii de apartenenta sa la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuala, de varsta sau de apartenenta sa la o categorie defavorizata."

8. La articolul 6, partea introductiva si litera c) vor avea urmatorul cuprins:

"Art. 6.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, discriminarea unei persoane pentru motivul ca apartine unei anumite rase, nationalitati, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia, intr-un raport de munca si protectie sociala, cu exceptia cazurilor prevazute de lege, manifestata in urmatoarele domenii:

.....
c) acordarea altor drepturi sociale decat cele reprezentand salariul;"

9. Articolul 7 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 7.

(1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja in munca o persoana pentru motivul ca aceasta apartine unei anumite rase, nationalitati, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate ori din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia, cu exceptia cazurilor prevazute de lege.

(2) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, conditionarea ocuparii unui post prin anunt sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenenta la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, de varsta, de sexul sau orientarea sexuala, respectiv de convingerile candidatilor, cu exceptia situatiei prevazute la art. 2 alin.

(4).

(3) Persoanele fizice si juridice cu atributii in medierea si repartizarea in munca vor aplica un tratament egal tuturor celor aflati in cautarea unui loc de munca, vor asigura tuturor persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca accesul liber si egal la consultarea cererii si ofertei de pe piata muncii, la consultanta cu privire la posibilitatile de ocupare a unui loc de munca si de obtinere a unei calificari si vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajatilor. Angajatorii vor asigura confidentialitatea datelor privitoare la rasa, nationalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuala sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate in cautarea unui loc de munca."

10. Articolul 8 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 8.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, discriminarea angajatilor de catre angajatori, in

raport cu prestatiile sociale acordate, din cauza apartenentei angajatilor la o anumita rasa, nationalitate, origine etnica, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata ori pe baza varstei, sexului, orientarii sexuale sau convingerilor promovate de ei."

11. Articolul 10 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 10.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, daca fapta nu intra sub incidenta legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenentei acestora ori a persoanelor care administreaza persoana juridica la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza prin:

- a) refuzarea acordarii serviciilor publice administrative si juridice;
- b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sanatate publica - alegerea medicului de familie, asistenta medicala, asigurarile de sanatate, serviciile de urgenta sau alte servicii de sanatate;
- c) refuzul de a vinde sau de a inchiria un teren sau imobil cu destinatie de locuinta;
- d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a incheia orice alt tip de contract;
- e) refuzarea accesului unei persoane sau a unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee si expozitii;
- f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alti prestatori de servicii, indiferent daca sunt in proprietate privata sau publica;
- g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport in comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace;
- h) refuzarea acordarii pentru o persoana sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilitati."

12. Articolele 11-14 se abroga.

13. La articolul 15, alineatele (1), (3), (4) si (6) vor avea urmatorul cuprins:

"Art. 15.

(1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educatie de stat sau privat, la orice forma, grad si nivel, din cauza apartenentei acestora la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

.....
(3) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, solicitarea unor declaratii doveditoare a apartenentei acelei persoane sau acelui grup la o anumita etnie, care sa conditioneze accesul unei persoane sau unui grup de persoane la educatie in limba materna. Exceptie face situatia in care in invatamantul liceal si universitar candidatii concureaza pe locuri special acordate pentru o anumita minoritate si se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizatii legal constituite a minoritatii respective, a apartenentei la aceasta minoritate.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant de a refuza inscrierea sau admiterea unei persoane ale carei cunostinte ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau conditiilor de inscriere cerute pentru accesul in institutia respectiva, atat timp cat refuzul nu este determinat de apartenenta persoanei in cauza la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia.

.....
(6) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice ingradiri pe criterii de apartenenta la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata in procesul de infiintare si de acreditare a institutiilor de invatamant infiintate in cadrul legislativ in vigoare."

14. La articolul 16, alineatul (2) va avea urmatorul cuprins:

"(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, orice comportament constând în determinarea parasirii domiciliului, în deportare sau în îngreunarea condițiilor de viață și de trai cu scopul de a se ajunge la renunțarea la domiciliul tradițional al unei persoane sau al unui grup de persoane aparținând unei anumite rase, naționalități, etniei sau religii, respectiv al unei comunități, fără acordul acestora. Constituie o încălcare a prevederilor prezentei ordonante atât obligarea unui grup de persoane aflate în minoritate de a parasi localitatea, aria sau zonele în care locuiește, cât și obligarea unui grup de persoane aparținând majorității de a se stabili în localități, arii sau zone locuite de o populație aparținând minorităților naționale."

15. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

"Art. 17.

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau unui grup de persoane dintr-un cartier sau dintr-un imobil din cauza apartenenței acestuia la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(2) Prevederea alin. (1) nu poate fi interpretată în sensul restrângerii dreptului autorităților de punere în aplicare a planurilor de sistematizare și amenajare a teritoriului, atât timp cât mutarea se face în condițiile legii, iar măsura luată nu este determinată de apartenența persoanei sau a grupului de persoane în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acestora."

16. Articolul 18 va avea următorul cuprins:

"Art. 18.

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane în locurile publice din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la oricare altă categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză."

17. Articolul 19 va avea următorul cuprins:

"Art. 19.

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-sovina, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia."

18. La articolul 20, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

"Art. 20.

(1) Contravențiile prevăzute la art. 5-8, art. 10, art. 15 alin. (1)-(3) și alin. (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 și 19 se sancționează cu amendă între 1.000.000 lei și 10.000.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă între 2.000.000 lei și 20.000.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane."

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 18 decembrie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 20 decembrie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PRESEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VACAROIU

București, 16 ianuarie 2002.

ORDONANTA NR. 137/2000 PRIVIND PREVENIREA SI SANCTIONAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE

(publicata in Monitorul Oficial nr. 431 din 2 septembrie 2000)

In temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) si (3) din Constitutia Romaniei si ale art. 1 lit. S pct. 2 din Legea nr. 125/2000 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonante,

Guvernul Romaniei adopta prezenta ordonanta.

CAPITOLUL I Principii si definitii

Art. 1.

(1) In Romania, ca stat de drept, democratic si social, demnitatea omului, drepturile si libertatile cetatenilor, libera dezvoltare a personalitatii umane reprezinta valori supreme si sunt garantate.

(2) Principiul egalitatii intre cetateni, excluderea privilegiilor si discriminarii sunt garantate in special in exercitarea urmatoarelor drepturi:

- a) dreptul la un tratament egal in fata instantelor judecatoresti si a oricarui alt organ jurisdictional;
 - b) dreptul la securitatea persoanei si la obtinerea protectiei statului impotriva violentelor sau maltratarilor din partea oricarui individ, grup sau institutie;
 - c) drepturile politice, si anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viata publica si de a avea acces la functii publice;
 - d) alte drepturi civile, in special:
 - (i) dreptul la libera circulatie si la alegerea resedintei;
 - (ii) dreptul de a parasii tara si de a se intoarce in tara;
 - (iii) dreptul de a obtine cetatenia romana;
 - (iv) dreptul de a se casatori si de a-si alege partenerul;
 - (v) dreptul de proprietate;
 - (vi) dreptul de mostenire;
 - (vii) dreptul la libertatea de gandire, constiinta si religie;
 - (viii) dreptul la libertatea de opinie si de exprimare;
 - (ix) dreptul la libertatea de intrunire si de asociere pasnica;
 - e) drepturile economice, sociale si culturale, in special:
 - (i) dreptul la munca, la libera alegere a ocupatiei, la conditii de munca echitabile si satisfacatoare, la protectia impotriva somajului, la un salariu egal pentru munca egala, la o remuneratie echitabila si satisfacatoare.
 - (ii) dreptul de a infiinta sindicate si de a se afilia unor sindicate;
 - (iii) dreptul la locuinta;
 - (iv) dreptul la sanatate, la ingrijire medicala, la securitate sociala si la servicii sociale;
 - (v) dreptul la educatie si la pregatire profesionala;
 - (vi) dreptul de a lua parte, in conditii de egalitate, la activitati culturale;
 - f) dreptul de acces la toate locurile si serviciile destinate folosintei publice.
- (3) Orice persoana juridica sau fizica are obligatia sa respecte principiile egalitatii si nediscriminarii.

Art. 2.

(1) In prezenta ordonanta, prin discriminare se intelege orice deosebire, excludere, restrictie sau preferinta, pe baza de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, sex sau orientare sexuala, apartenenta la o categorie defavorizata sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrangerea sau inlaturarea recunoasterii, folosintei sau exercitarii, in conditii de egalitate, a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, in domeniul politic, economic, social si cultural sau in orice alte domenii ale vietii publice.

(2) Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care le genereaza, favorizeaza sau defavorizeaza nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoana, un grup de persoane sau o comunitate, fata de alte persoane, grupuri de persoane sau comunitati, atrage

raspunderea contraventionala conform prezentei ordonante, daca nu intra sub incidenta legii penale.

(3) Dispozitiile sau, dupa caz, reglementarile unei persoane fizice sau juridice, care genereaza efectele enuntate in alin. (2), antreneaza raspunderea contraventionala a persoanei fizice sau juridice, daca nu intra sub incidenta legii penale.

(4) Masurile luate de autoritatile publice sau de persoanele juridice de drept privat in favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunitati, vizand asigurarea dezvoltarii lor firesti si realizarea efectiva a egalitatii de sanse a acestora in raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunitati, precum si masurile pozitive ce vizeaza protectia grupurilor defavorizate nu constituie discriminare in sensul prezentei ordonante.

(5) In intelesul prezentei ordonante eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizeaza prin:

- a) instituirea unor actiuni afirmative sau a unor masuri speciale pentru persoanele si grupurile de persoane apartinand minoritatilor nationale, pentru comunitatile minoritatilor nationale, respectiv in vederea protectiei grupurilor defavorizate, atunci cand acestea nu se bucura de egalitatea sanselor;
- b) sanctionarea comportamentului discriminatoriu prevazut in dispozitiile alin. (2) si (3).

Art. 3.

Dispozitiile prezentei ordonante se aplica tuturor persoanelor fizice sau juridice, publice sau private, precum si institutiilor publice cu atributii in ceea ce priveste:

- a) conditiile de incadrare in munca, criteriile si conditiile de recrutare si selectare, criteriile pentru realizarea promovarii, accesul la toate formele si nivelurile de orientare profesionala, de formare profesionala si de perfectionare profesionala;
- b) protectia sociala si securitatea sociala;
- c) serviciile publice sau alte servicii, accesul la bunuri si facilitati;
- d) sistemul educational;
- e) asigurarea libertatii de circulatie;
- f) asigurarea linistii si ordinii publice.

Art. 4.

In intelesul prezentei ordonante, categorie defavorizata este acea categorie de persoane care fie se afla pe o pozitie de inegalitate in raport cu majoritatea cetatenilor datorita originii sociale ori unui handicap, fie se confrunta cu un comportament de respingere si marginalizare datorita unor cauze specifice cum ar fi o boala cronica necontagioasa ori infectarea HIV, statutul de refugiat sau azilant.

CAPITOLUL II Dispozitii speciale

Sectiunea I

Egalitatea in activitatea economica si in materie de angajare si profesie

Art. 5.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, conditionarea participarii la o activitate economica a unei persoane ori a alegerii sau exercitarii libere a unei profesii de apartenenta acesteia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala, respectiv de convingerile, sexul sau orientarea sexuala, de varsta sau de apartenenta acesteia la o categorie defavorizata.

Art. 6.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, discriminarea unei persoane pe motiv ca apartine unei rase, nationalitati, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia, intr-un raport de munca si protectie sociala, manifestata in urmatoarele domenii:

- a) incheierea, suspendarea, modificarea sau incetarea raportului de munca;
- b) stabilirea si modificarea atributiilor de serviciu, locului de munca sau a salariului;
- c) acordarea drepturilor sociale, altele decat cele ce reprezinta salariul;
- d) formarea, perfectionarea, reconversia si promovarea profesionala;
- e) aplicarea masurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat si accesul la facilitatile acordate de acesta;
- g) orice alte conditii de prestare a muncii, potrivit legislatiei in vigoare.

Art. 7.

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în muncă o persoană pe motiv că aceasta aparține unei rase, naționalități, etniei, religii, categoriei sociale sau categoriei defavorizate ori datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, condiționarea ocupării unui post, prin anunț sau concurs lansat de angajator sau de reprezentantul acestuia, de apartenența la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (4).

(3) Persoanele fizice și juridice cu atribuții în medierea și repartizarea în muncă vor aplica un tratament egal tuturor celor aflați în căutarea unui loc de muncă, vor asigura tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă accesul liber și egal la consultarea cererii și ofertei de pe piața muncii, la consultanța cu privire la posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă și de obținere a unei calificări, și vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajatorilor. Angajatorii vor asigura confidențialitatea datelor privitoare la rasă, naționalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuală sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Art. 8.

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, discriminarea angajaților de către angajatori în raport cu prestațiile sociale pe care le acordă acestora, datorită apartenenței angajaților la o rasă, naționalitate, comunități lingvistice, origine etnică, religie, categorie socială sau categorie defavorizată ori datorită vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor acestora.

Art. 9.

Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerințelor și standardelor uzuale în domeniul respectiv, atâta timp cât refuzul nu constituie un act de discriminare în sensul prezentei ordonante.

Sectiunea a II-a
Accesul la serviciile publice administrative și juridice,
de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități

Art. 10.

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzarea asigurării serviciilor publice administrative și juridice, pentru o persoană fizică, un grup de persoane sau o persoană juridică, datorită apartenenței acesteia/acestuiă ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale.

Art. 11.

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică - alegerea medicului de familie, asistenta medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate -, datorită apartenenței acesteia/acestuiă la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

Art. 12.

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau un imobil cu destinație de locuință, de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract cu o persoană sau un grup de persoane, datorită apartenenței acesteia/acestuiă la o rasă,

nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Art. 13.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la serviciile oferite de hoteluri, teatre, cinematografe, biblioteci, magazine, restaurante, baruri, discoteci sau orice alti prestatori de servicii, indiferent daca sunt in proprietate privata sau publica, ori de companiile de transport in comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace -, datorita apartenentei acesteia/acestui la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Art. 14.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea acordarii pentru o persoana sau pentru un grup de persoane a unor drepturi sau facilitati, datorita apartenentei acesteia/acestui la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

**Sectiunea a III-a
Accesul la educatie**

Art. 15.

(1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la sistemul de educatie de stat sau privat, la orice forma, grad si nivel, datorita apartenentei acesteia/acestui la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederile alineatului precedent se aplica tuturor fazelor sau la etapelor din sistemul educational, inclusiv la admiterea sau la inscrierea in unitatile ori institutiile de invatamant si la evaluarea ori examinarea cunostintelor.

(3) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, solicitarea unor declaratii doveditoare a apartenentei acelei persoane sau acelui grup la etnia respectiva, care sa conditioneze accesul unei persoane sau al unui grup de persoane la educatie in limba materna. Exceptie face situatia in care in invatamantul liceal si universitar candidatii concureaza pe locuri special acordate pentru o anumita minoritate si se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizatii legal constituite a minoritatii respective, a apartenentei la aceasta minoritate.

(4) Prevederile alin. (1), (2) si (3) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant de a refuza inscrierea sau admiterea unei persoane ale carei cunostinte si/sau rezultate anterioare nu corespund standardelor sau conditiilor de inscriere cerute pentru accesul in institutia respectiva, atat timp cat refuzul nu este determinat de apartenenta persoanei in cauza la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia.

(5) Prevederile alin. (1) si (2) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant pentru pregatirea personalului de cult de a refuza inscrierea unei persoane al carei statut confesional nu corespunde conditiilor stabilite pentru accesul in institutia respectiva.

(6) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice ingradiri pe criterii de apartenenta la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata in procesul de infiintare si de acreditare a institutiilor de invatamant infiintate in cadrul legislativ in vigoare.

**Sectiunea a IV-a
Libertatea de circulatie, dreptul la libera alegere a domiciliului
si accesul in locurile publice**

Art. 16.

(1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice actiuni constand in amenintari, constrangeri, folosirea fortei sau orice alte mijloace de asimilare, stramutare sau colonizare de persoane, in scopul modificarii compozitiei etnice, rasiale sau sociale a unei zone a tarii sau a unei

localitati.

(2) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament constand in determinarea parasirii domiciliului, in deportare sau in ingreunarea conditiilor de viata si de trai cu scopul de a se ajunge la renuntarea la domiciliul traditional al unei persoane sau al unui grup de persoane apartinand unei rase, nationalitati, etniei sau religii, respectiv al unei comunitati, fara acordul acestora. Constituie o incalcare a prevederilor prezentei ordonante atat obligarea unui grup de persoane apartinand unei minoritati nationale de a parasi localitatea, aria sau zonele in care locuieste, cat si obligarea unui grup de persoane apartinand majoritatii de a se stabili in localitati, arii sau zone locuite de o populatie apartinand minoritatilor nationale.

Art. 17.

(1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau a unui grup de persoane dintr-un cartier sau dintr-un imobil, datorita apartenentei acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederea alin. (1) nu poate fi interpretata in sensul restrangerii dreptului autoritatilor de punere in aplicare a planurilor de sistematizare si amenajare a teritoriului, atat timp cat mutarea se face in conditiile legii, iar masura luata nu este determinata de apartenenta persoanei sau grupului de persoane in cauza la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia/acestora.

Art. 18.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane in locurile publice, datorita apartenentei acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o alta categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Secțiunea a V-a Dreptul la demnitatea personala

Art. 19.

Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, daca fapta nu intra sub incidenta legii penale, orice comportament manifestat in public, avand caracter de propaganda nationalist-sovina, de instigare la ura rasiala sau nationala, ori acel comportament care are ca scop sau vizeaza atingerea demnitatii sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, indreptat impotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunitati si legat de apartenenta acesteia/acestuia la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau categorie defavorizata, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuala a acestuia/acesteia.

CAPITOLUL III Sanctiuni

Art. 20.

(1) Contraventiile prevazute la art. 5-8, 10-14, art. 15 alin. (1), (2), (3), (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 si 19 din prezenta ordonanta se sanctioneaza cu amenda intre 500.000 lei si 10.000.000 lei, daca discriminarea vizeaza o persoana fizica, respectiv cu amenda intre 1.000.000 lei si 20.000.000 lei, daca discriminarea vizeaza un grup de persoane sau o comunitate.

(2) Sanctiunile se aplica si persoanelor juridice.

(3) Constatarea si sanctionarea contraventiilor prevazute la cap. II din prezenta ordonanta se fac de catre membrii Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii. Dispozitiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea si sanctionarea contraventiilor, cu modificarile si completarile ulterioare, se aplica in mod corespunzator.

(4) Actualizarea cuantumului amenzilor prevazute in prezenta ordonanta se va face in conformitate cu prevederile art. 71 din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea si sanctionarea contraventiilor, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 21.

(1) In toate cazurile de discriminare prevazute in prezenta ordonanta persoanele discriminate au dreptul sa pretinda despagubiri proportional cu prejudiciul suferit, precum si restabilirea situatiei anterioare discriminarii sau anulara situatiei create prin discriminare, potrivit dreptului comun.

(2) Cererea de despagubire este scutita de taxa judiciara de timbru.

(3) La cerere, instanta poate dispune retragerea, de catre autoritatile emitente, a autorizatiei de functionare a persoanelor juridice care, printr-o actiune discriminatorie, cauzeaza un prejudiciu semnificativ sau care, desi cauzeaza un prejudiciu redus, incalca in mod repetat prevederile prezentei ordonante.

Art. 22.

(1) Organizatiile neguvernamentale care au ca scop protectia drepturilor omului au calitate procesuala activa in cazul in care discriminarea se manifesta in domeniul lor de activitate si aduce atingere unei comunitati sau unui grup de persoane.

(2) Organizatiile prevazute la alin. (1) au calitate procesuala activa si in cazul in care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, daca aceasta din urma mandateaza organizatia in acest sens.

**CAPITOLUL IV
Dispozitii finale****Art. 23.**

(1) In termen de 60 de zile de la data publicarii prezentei ordonante in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, se constituie Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, organ de specialitate al administratiei publice centrale, in subordinea Guvernului.

(2) Structura organizatorica si celelalte atributii ale Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii vor fi reglementate prin hotarare a Guvernului.

Art. 24.

Prezenta ordonanta intra in vigoare in termen de 60 de zile de la data publicarii ei in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

PRIM-MINISTRU
MUGUR CONSTANTIN ISARESCU
Contrasemneaza:
Ministru delegat pe langa primul-ministru
pentru minoritatile nationale,
Eckstein Kovacs Peter

Ministrul muncii si protectiei sociale,
Smaranda Dobrescu

Ministru de stat, ministrul sanatatii,
Hajdu Gabor

p. Ministrul educatiei nationale
Adrian Miroiu,
secretar de stat

Ministrul finantelor,
Decebal Traian Remes

p. Ministrul functiei publice,
Ioan Onisei,
secretar de stat

Bucuresti, 31 august 2000.

Nr. 137.

**ORDONANTA NR. 77/2003 PENTRU MODIFICAREA SI COMPLETAREA ORDONANTEI
GUVERNULUI NR. 137/2000
PRIVIND PREVENIREA SI SANCTIONAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE**
(publicata in Monitorul Oficial nr. 619 din 30 august 2003)

In temeiul art. 107 din Constitutie si al art. 1 pct. III.11 din Legea nr. 279/2003 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonante,
Guvernul Romaniei adopta prezenta ordonanta.

Art. I.

Ordonanta Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.431 din 2 septembrie 2000, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 48/2002, se modifica si se completeaza dupa cum urmeaza:

1. Articolul 2 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 2.

(1) Potrivit prezentei ordonante, prin discriminare se intelege orice deosebire, excludere, restrictie sau preferinta, pe baza de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, gen, orientare sexuala, varsta, dizabilitate, boala cronica necontagioasa, infectarea HIV ori apartenenta la o categorie defavorizata care are ca scop sau efect restrangerea ori inlaturarea recunoasterii, folosintei sau exercitarii, in conditii de egalitate, a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, in domeniul politic, economic, social si cultural sau in orice alte domenii ale vietii publice.

(2) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonante, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajeaza anumite persoane, pe baza criteriilor prevazute la alin. (1), fata de alte persoane, in afara cazului in care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate si necesare.

(3) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le genereaza, favorizeaza sau defavorizeaza nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoana, un grup de persoane sau o comunitate fata de alte persoane, grupuri de persoane sau comunitati atrage raspunderea contraventionala conform prezentei ordonante, daca nu intra sub incidenta legii penale.

(4) Orice deosebire, excludere, restrictie sau preferinta bazata pe doua sau mai multe criterii prevazute la alin. (1) constituie circumstanta agravanta la stabilirea raspunderii contraventionale daca una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intra sub incidenta legii penale.

(5) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice tratament advers venit ca reactie la o plangere cu privire la incalcarea principiului tratamentului egal si al nediscriminarii.

(6) Prevederile prezentei ordonante nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie si a dreptului la informatie.

(7) Masurile luate de autoritatile publice sau de persoanele juridice de drept privat in favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunitati, vizand asigurarea dezvoltarii lor firesti si realizarea efectiva a egalitatii de sanse a acestora in raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunitati, precum si masurile pozitive ce vizeaza protectia grupurilor defavorizate nu constituie discriminare in sensul prezentei ordonante.

(8) In intelesul prezentei ordonante eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizeaza prin:

a) prevenirea oricaror fapte de discriminare, prin instituirea unor masuri speciale, inclusiv a unor actiuni afirmative, in vederea protectiei persoanelor defavorizate care nu se bucura de egalitatea sanselor;

b) mediere prin solutionarea pe cale amiabila a conflictelor aparute in urma savarsirii unor acte/fapte de discriminare;

c) sanctionarea comportamentului discriminatoriu prevazut in dispozitiile alin. (1)-(5)."

2. Articolul 4 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 4.

In intelesul prezentei ordonante, categorie defavorizata este acea categorie de persoane care fie se afla pe o pozitie de inegalitate in raport cu majoritatea cetatenilor datorita diferentelor identitare fata

de majoritate, fie se confrunta cu un comportament de respingere si marginalizare."

3. Articolul 9 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 9.

Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerintelor ocupationale in domeniul respectiv, atat timp cat refuzul nu constituie un act de discriminare in sensul prezentei ordonante, iar aceste masuri sunt justificate obiectiv de un scop legitim si metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare."

4. Literele c), d), e), f) si g) ale articolului 10 vor avea urmatorul cuprins:

"c) refuzul de a vinde sau de a inchiria un teren sau imobil cu destinatie de locuinta, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a incheia orice alt tip de contract, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

e) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee si expozitii, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alti prestatori de servicii, indiferent daca sunt in proprietate privata ori publica, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport in comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace -, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;"

5. La capitolul II, dupa articolul 19 se introduce sectiunea a VI-a "Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii" cu urmatorul cuprins:

"Art. 191.

Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii este autoritatea nationala care investigheaza si sanctioneaza contravenzionalele faptele sau actele de discriminare prevazute in prezenta ordonanta.

Art. 192.

In exercitarea atributiilor sale, Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii isi desfasoara activitatea in mod independent, fara ca aceasta sa fie ingradita sau influentata de catre alte institutii ori autoritati publice.

Art. 193.

Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii este responsabil cu aplicarea si controlul respectarii prevederilor prezentei ordonante in domeniul sau de activitate, precum si in ceea ce priveste armonizarea dispozitiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminarii.

Art. 194.

In vederea combaterii faptelor de discriminare, Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii isi exercita atributiile in urmatoarele domenii:

- a) prevenirea faptelor de discriminare;
- b) medierea faptelor de discriminare;
- c) investigarea, constatarea si sanctionarea faptelor de discriminare;
- d) monitorizarea cazurilor de discriminare;
- e) acordarea de asistenta de specialitate victimelor discriminarii."

6. Alineatul (1) al articolului 20 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 20.

(1) Contravențiile prevăzute la art. 5-8, 10, art. 15 alin. (1), (3) și (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 și 19 se sancționează cu amendă între 2.000.000 lei și 20.000.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă între 4.000.000 lei și 40.000.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate."

7. Alineatul (3) al articolului 20 va avea următorul cuprins:

"(3) Dispozițiile prezentei ordonanțe se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002."

8. Alineatul (4) al articolului 20 va avea următorul cuprins:

"(4) Actualizarea cuantumului amenzilor prevăzute în prezenta ordonanță se va face prin hotărâri ale Guvernului."

9. La articolul 20, după alineatul (4) se introduc alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:

"(5) La cererea agenților constatați, reprezentanții legali ai autorităților și instituțiilor publice și ai agenților economici supuși controlului, precum și persoanele fizice au obligația, în condițiile legii:

- a) să pună la dispoziție orice act care ar putea ajuta la clarificarea obiectivului controlului;
- b) să dea informații și explicații verbale și în scris, după caz, în legătură cu problemele care formează obiectul controlului;
- c) să elibereze copiile documentelor solicitate;
- d) să asigure sprijinul și condițiile necesare bunei desfășurări a controlului și să-și dea concursul pentru clarificarea constatărilor.

(6) Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. (5) constituie contravenție și se sancționează cu amendă între 2.000.000 lei și 10.000.000 lei."

10. La capitolul IV, după articolul 24 se introduce articolul 25 cu următorul cuprins:

"Art. 25.

La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă orice alte dispoziții contrare."

Art. II.

Ordonanța Guvernului nr.137/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 48/2002 și cu cele aduse prin prezenta ordonanță, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, după aprobarea prezentei ordonanțe în Parlament, dându-se articolelor o nouă numerotare.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NASTASE

Contrasemnează:
Președintele Consiliului National
pentru Combaterea Discriminării,
Cristian Jura

Ministrul pentru coordonarea
Secretariatului General al Guvernului,
Petru Serban Mihailescu

p. Ministrul finanțelor publice,
Gheorghe Gherghina,
secretar de stat

Ministrul integrării europene,
Hildegard Carola Puwak

București, 28 august 2003.

Nr. 77.